

Bruselj, 24. junij 2026
(OR. en)

10465/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0544 (CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

DOPIS O TOČKI POD „A“

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Sveženj Obzorje Evropa: okvirni program za raziskave in inovacije za obdobje 2028–2034 Posebni program za izvajanje programa Obzorje Evropa – delni splošni pristop

Pošiljamo vam revidirano besedilo predsedstva.

Vsi referenčni zneski bodo določeni, ko se bodo zaključila pogajanja o večletnem finančnem okviru.

Določbe v oklepajih so izključene iz delnega splošnega pristopa.

Predlog

SKLEP SVETA

o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje 2028–2034, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje v okviru tega programa ter razveljavitvi Sklepa (EU) 2021/764

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 182(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³,

v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom,

¹ UL C [...], [...], str. [...].

² UL C [...], [...], str. [...].

³ UL C [...], [...], str. [...].

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 182(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje 2028–2034 (v nadaljnjem besedilu: program Obzorje Evropa), vzpostavljen z Uredbo XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] Evropskega parlamenta in Sveta, izvaja s posebnimi programi, v katerih so opredeljena podrobna pravila za njihovo izvajanje, določeno njihovo trajanje in predvidena potrebna sredstva.
- (2) Uredba XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] določa splošne in specifične cilje programa Obzorje Evropa, strukturo in splošne smernice dejavnosti, ki se bodo izvajale, v tem posebnem programu za izvajanje Obzorja Evropa (v nadaljnjem besedilu: Posebni program) pa bi bilo treba opredeliti operativne cilje in dejavnosti, ki so značilni za specifične dele programa Obzorje Evropa. Določbe o izvajanju iz Uredbe XXX se v celoti uporabljajo za Posebni program.
- (2a) Da bi dosegli najboljši možni učinek na cilje Posebnega programa in prednostne naloge, ki jih je treba opredeliti z mehanizmi upravljanja, bi bilo treba zagotoviti usklajen pristop med različnimi instrumenti in ukrepi, ki se uporabljajo za izvajanje Posebnega programa.
- (3) S svetom guvernerjev Skupnega raziskovalnega središča (v nadaljnjem besedilu: JRC), ustanovljenim s Sklepom Komisije 96/282/Euratom⁴, je bilo opravljeno posvetovanje o znanstveni in tehnološki vsebini Posebnega programa glede nejedrskih neposrednih ukrepov JRC.
- (4) Ta sklep Sveta določa okvirna finančna sredstva za Posebni program.

⁴ Sklep Komisije 96/282/Euratom z dne 10. aprila 1996 o reorganizaciji Skupnega raziskovalnega središča (UL L 107, 30.4.1996, str. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja Posebnega programa prek programov dela bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁵.
- (5a) Cilj programov dela bi morala biti poenostavitev, prožnost in dostopnost za vložnike. Znotraj strateško opredeljenih tematskih prednostnih področij bi bilo treba zagotoviti pristop, pri katerem se doseže ravnotežje med ukrepi „od spodaj navzgor“ in vnaprej določenimi temami. S programi dela bi bilo treba zmanjšati število tem, skrajšati njihove opise in omejiti število tem za posamezne projekte, s čimer bi spodbudili bolj odprt in konkurenčen postopek ter vložnikom zagotovili več svobode pri opredelitvi njihovih različnih načinov za doseganje ustreznih ciljev na področju raziskav in inovacij.

⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13–18).

- (5b) Da bi zagotovili skladno in strateško usmeritev Programa ter državam članicam omogočili strateški prispevek v zgodnji fazi pred razvojem programov dela, bi se moral proces določanja strateških prednostnih nalog začeti z ustreznimi analizami, med drugim analizami opazovalnice za nastajajoče tehnologije, s poročili o predvidevanju in s prispevki deležnikov, podprtimi z dokazi, čemur bi sledil nasvet Odbora za evropski raziskovalni prostor in inovacije (ERAC). Komisija naj bi ta nasvet nato upoštevala pri pripravi večletnega strateškega dokumenta programa Obzorje Evropa, ki zajema štiri stebre programa. Del večletnega strateškega dokumenta programa Obzorje Evropa o komponenti „konkurenčnost“ stebra II bi moral biti enak delu večletnega strateškega dokumenta Evropskega sklada za konkurenčnost o komponenti „konkurenčnost“ stebra II. Strateška sestava programskega odbora programa Obzorje Evropa bi morala Komisiji pred pripravo programov dela zagotoviti priporočila o splošni strateški usmeritvi in prednostnih nalogah programa Obzorje Evropa. Strateška sestava bi morala v svoji svetovalni vlogi služiti tudi kot forum za lažje sodelovanje in izmenjavo informacij med državami članicami o vprašanjih, povezanih s to uredbo. Morala bi tudi prispevati k zagotavljanju skladnosti in sinergij z drugimi programi in instrumenti Unije, da bi se čim bolj povečal učinek in preprečilo prekrivanje v celotni naložbeni poti. Natančneje, treba bi bilo zagotoviti ustrezno usklajevanje, med drugim s skupnimi sestanki, s splošnim odborom, ustanovljenim z Uredbo (EU) XXX [Evropski sklad za konkurenčnost], ki deluje v svoji svetovalni vlogi, da bi se obravnavala vprašanja skupnega pomena, povezana z raziskavami, inovacijami in konkurenčnostjo, zlasti strateške usmeritve in prednostne naloge komponente „konkurenčnost“ stebra II programa Obzorje Evropa.

- (5c) Komisija bi morala programski odbor redno obveščati o splošnem napredku pri izvajanju Posebnega programa in mu pravočasno predložiti podatke o vseh dejavnostih in komponentah. To bi moralo vključevati: Informacije o posameznih projektih, s katerimi se omogoči spremljanje vsakega predloga od začetka do konca, kar zajema predvsem: predložene predloge, rezultate ocenjevanja posameznih predlogov, sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev, prekinjene in zaključene projekte. Informacije o izidu posameznih razpisov in izvajanju projektov, kar zajema predvsem: rezultate posameznih razpisov, ocene predlogov in odstopanja od teh ocen na prednostnem seznamu, zahtevane prilagoditve predlogov, izid pogajanj o sporazumih o nepovratnih sredstvih, izvajanje projektov, vključno s podatki o plačilih in rezultati projektov, predloge, ki so jih odobrili neodvisni strokovnjaki, Komisija pa jih je zavrnila. Informacije o izvajanju programov, vključno z ustreznimi informacijami na ravni programa Obzorje Evropa, Posebnega programa, posameznih posebnih ciljev in povezanih tem, pa tudi o sinergijah z drugimi ustreznimi programi Unije. Informacije o izvrševanju proračunskih komponent in podkomponent programa Obzorje Evropa.
- (6) Glede na pomembne finančne posledice Posebnega programa bi se moral za sprejetje programov dela uporabiti postopek pregleda iz Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta, razen za Evropski raziskovalni svet (ERC), za katerega se bo uporabljal svetovalni postopek.
- (7) Posebni program nadomešča Posebni program Obzorje Evropa, vzpostavljen s Sklepom Sveta (EU) 2021/764⁶. Sklep Sveta (EU) 2021/764 bi bilo zato treba razveljaviti.

⁶ Sklep Sveta (EU) 2021/764 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter razveljavitvi Sklepa 2013/743/EU (UL L 167 I, 12.5.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Posebni program bi bilo treba izvajati v skladu z načelom pravne države ter pravicami in načeli iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter v skladu z mednarodnimi obveznostmi Unije in držav članic, ki izhajajo iz mednarodnih instrumentov, katerih pogodbenice so, vključno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah ter Konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in njenimi dodatnimi protokoli, pa tudi instrumenti, kot je Konvencija ZN o pravicah invalidov –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta sklep vzpostavlja Posebni program za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje večletnega finančnega okvira (v nadaljnjem besedilu: VFO) 2028–2034 (v nadaljnjem besedilu: Posebni program), kot je določeno v členu 1(2), točka (a), Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa].
2. [Ta sklep določa proračun Posebnega programa za obdobje 2028–2034, pravila za izvajanje Posebnega programa in dejavnosti, ki se izvajajo v okviru Posebnega programa.]
3. Opredelitve, cilji, struktura in proračun okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določenega v Uredbi XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa], se uporabljajo tudi za Posebni program.

Člen 2

Operativni cilji

1. Posebni program prispeva k splošnim in specifičnim ciljem iz člena 3 Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa].
2. Operativni cilji Posebnega programa so:
 - (a) spodbujati izvajanje odličnih znanstvenih raziskav in razvoj raziskovalnih ustanov, ki so vodilne v svetu;
 - (b) podpirati mobilnost ter usposabljanje in poklicni razvoj raziskovalcev;
 - (c) privabiti in zadržati odlične raziskovalce v Evropi;
 - (d) spodbujati in krepiti sodelovanje in multidisciplinarnost, vključno z družboslovjem in humanistiko, za ustvarjanje novega znanja;
 - (e) okrepiti valorizacijo znanja in spodbujati izkoriščanje rezultatov raziskav in inovacij, tudi z dejavnostmi standardizacije;
 - (f) povezovati in razvijati raziskovalne in tehnološke infrastrukture v evropskem raziskovalnem prostoru (ERA), da se zagotovi nadnacionalni dostop in optimizira njihova uporaba;
 - (g) podpirati ustvarjanje in rast globokotehnoloških in inovativnih zagonskih podjetij;
 - (h) spodbujati uporabo tehnologij in predstavitev prelomnih inovacij;
 - (i) povečati udeležbo raziskovalnih organizacij iz držav širitve in držav v prehodu iz člena 19 Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa];
 - (j) spodbujati odprto znanost ter zagotoviti prepoznavnost v javnosti in odprti dostop do rezultatov, kadar je to mogoče.

[Člen 3
Proračun

1. V skladu s členom 6(1) Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] okvirna finančna sredstva za izvajanje Posebnega programa za obdobje 2028–2034 znašajo 175 002 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Znesek iz odstavka 1 tega člena se razdeli med dele v skladu s členom 6(2) Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa].]

Člen 4
Programi dela

1. Posebni program se izvaja s programi dela iz odstavka 2 tega člena v skladu s členom 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Komisija redno in že od začetnih faz naprej obvešča odbor iz člena 18 o splošnem napredku pri izvajanju posrednih ukrepov iz Posebnega programa, tudi zato, da lahko navedeni odbor dovolj zgodaj ustrezno prispeva k pripravi programov dela.

Brez poseganja v prvi pododstavek programi dela določajo:

- (a) ukrepe, vrsto financiranja in z njim povezan proračun;
- (b) merila za upravičenost in dodelitev sredstev iz Uredbe [o programu Obzorje Evropa];
- (c) enotno stopnjo financiranja za posamezni ukrep;
- (e) ukrepe, za katere veljajo posebna pravila, zlasti glede varnosti raziskav, lastništva rezultatov, valorizacije in razširjanja, prenosa in podeljevanja licenc ter pravic dostopa do rezultatov;
- (ea) postopek pregleda ocenjevanja.

- 1a. Programi dela iz odstavka 2 vključujejo skupne raziskovalne in inovacijske dejavnosti iz člena 11(1), točka (b), tega sklepa.
2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme ločene programe dela za izvajanje ukrepov iz naslednjih komponent, kot je določeno v členu 1(3). Sestave iz člena 18(2) so odgovorne za svoj del delovnih programov:
 - (a) Evropski raziskovalni svet (ERC), za katerega znanstveni svet ERC v skladu s členom 7(9), točka (a)(ii), pripravi delovni program v skladu s členom 18(3). Komisija od delovnega programa, ki ga pripravi znanstveni svet ERC, odstopi le v skladu z drugim pododstavkom člena 7(4); v tem primeru Komisija sprejme delovni program z izvedbenim aktom v skladu s členom 18(4); Komisija to ustrezno utemelji;
 - (b) Evropski svet za inovacije (EIC), za katerega se program dela pripravi na podlagi nasveta odbora EIC iz člena 12(1), točka (b), v skladu s členom 18(4);
 - (c) ukrepi Marie Skłodowske-Curie (MSCA), Družba, evropski inovacijski ekosistemi, evropski raziskovalni prostor, raziskovalne in tehnološke infrastrukture, širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti v skladu s členom 18(4);
 - (d) JRC, za katerega se v večletnem programu dela upošteva mnenje Sveta guvernerjev JRC iz Sklepa Komisije 96/282/Euratom;
 - (da) evropska partnerstva, ki temeljijo na delovnem programu.

3. [Raziskovalne in inovacijske dejavnosti iz sklopov politike, opisanih v poglavjih IV do VII Uredbe XXX [sklic na uredbo o Evropskem skladu za konkurenčnost], se vključijo v poseben namenski del delovnih programov, s katerimi se izvajajo ustrezni specifični cilji iz člena 3(2), točk (a) do (d) Uredbe XXX [sklic na uredbo o Evropskem skladu za konkurenčnost]. Ti delovni programi se sprejmejo v skladu s členoma 15 in 84 Uredbe XXX [sklic na uredbo o Evropskem skladu za konkurenčnost].]

Člen 5

Evropska partnerstva

1. Evropska partnerstva sledijo jasnemu pristopu na podlagi življenjskega cikla, ki vključuje njihovo opredelitev, izbiro, izvajanje in spremljanje ter postopno ukinjanje financiranja Unije na podlagi določb iz tega člena. Komisija in države članice sodelujejo v celotnem življenjskem ciklu posameznega partnerstva. Države članice so namreč že v zgodnji fazi vključene v opredelitev doslednega portfelja partnerstva.
- 1a. Evropska partnerstva se izberejo po konkurenčnem, odprtem, nediskriminatornem in preglednem postopku, ki temelji na sklopu količinsko opredeljivih meril in močnem portfeljskem pristopu, rezultat tega pa je skladen in dopolnjujoč se sklop pobud. Poleg zahtev iz člena 11 Uredbe (EU) XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] morajo kandidati za partnerstva izpolnjevati naslednja merila za izbor:
 - (a) relevantnost portfelja: zagotoviti je treba splošno doslednost in usklajenost portfelja partnerstev, če kandidati izpolnjujejo vsa merila za izbor in izkažejo relevantnost kot del strateškega, doslednega in komplementarnega portfelja ukrepov;
 - (b) kritična masa: proračun partnerstev (prispevki Unije in partnerjev) mora ustrezati njihovem trajanju in zagotavljati zadostna sredstva za financiranje vsaj enega obsežnega razpisa na leto;

- (c) sestava partnerjev: razen če je ustrezno utemeljeno, je zahtevano sodelovanje javnih subjektov iz vsaj desetih držav članic in/ali, kadar je to primerno, zasebnih subjektov, ki predstavljajo pomembne dele svojih ekosistemov, s čimer se zagotovi široka in uravnotežena vključenost ključnih deležnikov;
- (d) vseevropski pomen: partnerstva morajo imeti vseevropski pomen, tudi s širokim in raznolikim sodelovanjem po Uniji, in sodelovati z ustreznimi raziskovalnimi in inovacijskimi ekosistemi;
- (e) ciljno usmerjen pristop: v okviru partnerstev je treba v času njihovega trajanja oblikovati jasne, merljive in časovno opredeljene cilje, ki bodo podlaga za spremljanje, ocenjevanje in vrednotenje;
- (f) načrt izvajanja: partnerji predhodno pripravijo načrt izvajanja, ki vključuje nabor ključnih kazalnikov uspešnosti za spremljanje napredka, dejavnosti razširjanja in valorizacije, vključno z ukrepi za postopno opuščanje financiranja iz programa Obzorje Evropa;
- (h) prejšnje dejavnosti: kadar kandidati za partnerstva gradijo na predhodnih pobudah, je treba dokazati učinkovitost, uspešnost in vpliv prejšnjih partnerstev.

1b. Evropska partnerstva morajo ves čas izvajanja zagotavljati:

- (a) pregledne ureditve upravljanja in pravila, ki temeljijo na skupnih smernicah, vključno s kodeksi ravnanja, ki zagotavljajo, da delujejo na odprt in pregleden način;
- (b) stalno odprtost pobude z jasnimi in preglednimi merili za pristop in izstop, vključno s konkurenčnimi javnimi razpisi za morebitne nove partnerske organizacije ter vključevanjem partnerjev in deležnikov iz različnih sektorjev, okolij in disciplin, kadar je to primerno, pa tudi ustreznih mednarodnih podjetij, ob ustreznem upoštevanju gospodarske in raziskovalne varnosti;

- (c) preglednost: partnerstva morajo biti pregledna v zvezi z opredeljevanjem prednostnih nalog in ciljev, vključno s pričakovanimi rezultati in učinki;
- (d) prožnost s pravočasnimi revizijami ključnih dokumentov, kot so programi za strateške raziskave in inovacije ter strategije prehoda, ki se po potrebi prilagodijo, da se zagotovita ustreznost in izvedljivost;
- (e) stalno spremljanje, ki vključuje spremljanje napredka pri doseganju sklopa skupnih kazalnikov posameznega partnerstva, kot so prispevki partnerjev, stroškovna učinkovitost in odprtost za nove partnerje;
- (f) podrobne informacije o postopku ocenjevanja in rezultatih vseh razpisov za zbiranje predlogov v okviru evropskih partnerstev, ki morajo biti pravočasno na voljo programskemu odboru;
- (g) podatkovno strategijo: podatkovna strategija vključuje določbe o uporabi podatkov, ustvarjenih med partnerstvom, in zagotavlja razpoložljivost podatkov vsaj deset let po njenem koncu v skladu s podatkovnimi načeli FAIR;
- (h) povezovanje MSP in podjetij v razširitveni fazi: partnerstva po potrebi oblikujejo jasne strategije za spodbujanje vključevanja MSP in podjetij v razširitveni fazi v inovacijski cikel, pri čemer upoštevajo njihove specifične potrebe in izzive;
- (j) Če ne pride do podaljšanja, evropska partnerstva izvajajo ustrezne ukrepe na podlagi ukrepov za postopno opuščanje, opredeljenih v njihovih strategijah prehoda.

1c. Skupni kazalniki posameznega partnerstva temeljijo na skupnih kazalnikih, kot so opredeljeni v Uredbi XXX [sklic na uredbo o okviru smotrnosti], in na dvoletnih poročilih o spremljanju uspešnosti evropskih partnerstev v okviru programa Obzorje Evropa 2021–2027.

- 1d. Evropska partnerstva morajo objaviti svoje zadnje razpise do 31. decembra 2034. Evropska partnerstva določijo in izvajajo najboljši način prehoda. Ob upoštevanju predhodno pripravljenih strategij prehoda se za partnerstva izvede neodvisna ocena, s katero se ugotovi, ali so bili njihovi cilji doseženi, ali je partnerski pristop ustrezen in ali so še vedno relevantna za prednostne naloge politike Unije. Ta ocena bi morala vključevati priporočilo za najučinkovitejši način izvajanja ukrepov politike za vse prihodnje ukrepe.
- 1e. V primeru neizpolnjevanja navedenih zahtev lahko Komisija zmanjša, začasno ustavi ali ukine financiranje s strani Unije ali sprejme druge ustrezne ukrepe. Države članice so o takih ukrepih pravočasno obveščene.

Poglavje II

Odlična znanost

Člen 6

Evropski raziskovalni svet

1. Komisija ustanovi Evropski raziskovalni svet (v nadaljnjem besedilu: ERC) za izvajanje ukrepov iz dela I „Odlična znanost“ Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa], ki se nanašajo na ERC. ERC je pravni naslednik Evropskega raziskovalnega sveta, ustanovljenega s Sklepom Sveta (EU) 2021/764.
2. ERC sestavljata neodvisni znanstveni svet ERC iz člena 7 in posebna izvedbena struktura ERC iz člena 8.
3. Znanstveni svet ERC ima predsednika (v nadaljnjem besedilu: predsednik ERC), ki je izbran med vodilnimi in mednarodno priznanimi znanstveniki.

4. Predsednika ERC imenuje Komisija na podlagi preglednega postopka zaposlovanja, v katerem sodeluje za to ustanovljen neodvisni odbor za iskanje. Postopek zaposlovanja in izbranega kandidata odobri Znanstveni svet ERC. Mandat predsednika ERC je omejen na štiri leta z možnostjo enkratnega podaljšanja.
5. Predsednik ERC predseduje znanstvenemu svetu ERC, zagotavlja vodenje znanstvenega sveta ERC in njegovo povezanost s posebno izvedbeno strukturo ERC ter znanstveni svet ERC zastopa v svetu znanosti.
- 5a. Predsednik ERC načeloma najmanj 80 % delovnega časa posveti delovanju ERC. Predsedniku ERC posebna izvedbena struktura ERC zagotovi podporo, potrebno za opravljanje njegovih nalog.
7. ERC deluje v skladu s svojimi temeljnimi načeli, ki so znanstvena odličnost, odprta znanost, samostojnost, učinkovitost, uspešnost, preglednost, odgovornost in raziskovalna integriteta. Zagotavlja nadaljnje izvajanje ukrepov ERC, izvedenih na podlagi Sklepa Sveta (EU) 2021/764.
8. ERC preko svojih dejavnosti in po načelu „od spodaj navzgor“ podpira pionirske raziskave, ki potekajo na vseh področjih in ki jih izvajajo glavni raziskovalci in njihove skupine, ki si konkurirajo na evropski ravni, vključno z raziskovalci, ki so na začetku svoje poklicne poti.
9. Komisija zagotavlja samostojnost in celovitost ERC ter pravilno izvajanje zaupanih nalog.
10. Komisija zagotovi, da je izvajanje ukrepov ERC v skladu z načeli iz odstavka 7 tega člena in s splošno strategijo za ERC iz člena 7(4), točka (a), ki jo določi Znanstveni svet ERC.

Znanstveni svet ERC

1. Znanstveni svet ERC sestavlja do 22 neodvisnih znanstvenikov, inženirjev in akademikov z največjim ugledom in ustreznim strokovnim znanjem, med katerimi so ženske in moški različnih starostnih skupin, pri čemer se zagotavlja raznolikost raziskovalnih področij in geografske zastopanosti. Delujejo v svojem imenu, neodvisno od zunanjih interesov. Člane znanstvenega sveta ERC imenuje Komisija na podlagi neodvisnega in preglednega postopka za identifikacijo, ki ga odobri Znanstveni svet ERC in ki vključuje odprto posvetovanje z znanstveno skupnostjo ter poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu.
2. Mandat članov znanstvenega sveta ERC je omejen na štiri leta z možnostjo enkratnega podaljšanja in temelji na sistemu rotacije, ki zagotavlja neprekinjenost dela Znanstvenega sveta ERC.
3. Znanstveni svet ERC izmed svojih članov izvoli tri podpredsednike, ki predsedniku ERC pomagajo pri zastopanju in organizaciji dela. Dodeli se jim podpora, da bi na njihovih matičnih institucijah zagotovili ustrezno lokalno upravno pomoč.
- 3a. Člani znanstvenega sveta ERC prejmejo za opravljene naloge nadomestilo v obliki honorarja in, kadar je ustrezno, povračilo potnih stroškov in stroškov bivanja.
4. Znanstveni svet ERC izvaja svoje naloge izključno in samo v okviru ter za namene Posebnega programa. V tem okviru določi:
 - (a) splošno strategijo ERC;
 - (b) program dela za izvajanje dejavnosti ERC;

- (c) metode in postopke za medsebojni strokovni pregled in ocenjevanje predlogov, na podlagi katerih se izberejo predlogi, ki se financirajo;
- (d) stališče o kateri koli zadevi, ki bi lahko z znanstvenega vidika izboljšala dosežke in učinek ERC ter kakovost izvedenih raziskav;
- (e) kodeks ravnanja, ki med drugim ureja preprečevanje nasprotja interesov;
- (f) postopek za volitve podpredsednikov ERC.

Komisija odstopi od stališč, ki jih določi znanstveni svet ERC v skladu s prvim pododstavkom le, če meni, da se ta sklep ne spoštuje. V tem primeru Komisija sprejme ukrepe za ohranitev kontinuitete izvajanja Posebnega programa in uresničevanja njegovih ciljev ter določi in ustrezno utemelji točke, v katerih odstopa od stališč Znanstvenega sveta ERC.

- 5. Znanstveni svet ERC obvešča Komisijo o raziskovalnih trendih, podatkih in vseh zadevah, pomembnih za oblikovanje politik, ter lahko v zvezi s tem opravi analize, ki jih Komisija posreduje državam članicam.
- 6. Znanstveni svet ERC in Komisija se sestaneta vsaj dvakrat letno za široko in pravočasno izmenjavo mnenj v okviru razvoja in izvajanja strategije ERC in oblikovanja politike Komisije.
- 7. Znanstveni svet ERC je porok za kakovost dejavnosti z vidika znanosti in je v celoti odgovoren za odločanje o vrsti raziskav, ki bodo financirane.
- 8. Znanstveni svet ERC deluje izključno v interesu ERC v skladu z načeli iz člena 6(7). Deluje povezovalno in pošteno ter svoje delo opravlja učinkovito in karseda pregledno.

9. V okviru izvajanja Posebnega programa in za izvajanje navedenih nalog znanstveni svet ERC naredi naslednje:

(a) glede znanstvene strategije:

- i. oblikuje splošno znanstveno strategijo ERC glede na znanstvene možnosti in evropske znanstvene potrebe;
- ii. oblikuje program dela in razvije sveženj podpornih ukrepov ERC v skladu s svojo znanstveno strategijo;
- iii. v skladu s svojo znanstveno strategijo vzpostavi potrebne evropske in mednarodne pobude za ozaveščanje in sodelovanje, da se poveča prepoznavnost ERC za najboljše raziskovalce v Uniji in drugod po svetu.

(b) glede znanstvenega upravljanja, spremljanja in nadzora kakovosti:

- i. zagotovi vrhunski sistem medsebojnih strokovnih pregledov, ki temelji na znanstveni odličnosti in popolnoma pregledni, pošteni in nepristranski obravnavi predlogov, z oblikovanjem stališč o izvajanju in upravljanju razpisov za zbiranje predlogov, merilih za ocenjevanje, postopkih medsebojnega strokovnega pregleda, vključno z izbiro strokovnjakov, metodami za medsebojno strokovno pregledovanje in ocenjevanje predlogov ter potrebnimi izvedbenimi pravili in smernicami, na podlagi katerih bodo pod nadzorom znanstvenega sveta ERC opredeljeni predlogi, ki se bodo financirali;
- ii. poda predlog, na podlagi katerega se imenujejo strokovnjaki v primeru ukrepov pionirskih raziskav ERC;
- iii. zagotovi izvajanje nepovratnih sredstev ERC po enostavnih in preglednih postopkih, ki v ospredje postavljajo odličnost, spodbujajo iniciativnost ter združujejo prožnost z odgovornostjo, ob nenehnem spremljanju kakovosti dejavnosti in izvajanja;

- iv. pregleda in oceni dosežke ERC, kakovost in vpliv raziskav, ki jih financira ERC, ter skladno s tem pripravi priporočila in smernice za popravne ali prihodnje ukrepe;
 - v. pripravi stališča o vseh drugih zadevah, ki vplivajo na dosežke in učinek dejavnosti ERC ter kakovost raziskav, ki se izvajajo v okviru tega dela programa Obzorje Evropa;
- (c) glede komuniciranja in razširjanja rezultatov:
- i. povečuje svetovni ugled in prepoznavnost ERC z izvajanjem dejavnosti komuniciranja in ozaveščanja javnosti, vključno z znanstvenimi konferencami, za promocijo dejavnosti in dosežkov ERC ter rezultatov projektov, ki jih financira ERC, skupaj z znanstveno skupnostjo, ključnimi deležniki in širšo javnostjo;
 - ii. se po potrebi posvetuje z znanstveniki, inženirji in akademsko skupnostjo, regionalnimi in nacionalnimi agencijami za financiranje raziskav in drugimi deležniki;
 - iii. o svojih dejavnostih redno poroča Komisiji.

Člen 8

Posebna izvedbena struktura ERC

1. Posebna izvedbena struktura ERC je odgovorna za upravo izvajanje in izvedbo te komponente Posebnega programa. Konkretno, ERC izvaja postopke za ocenjevanje, medsebojni strokovni pregled in izbor v skladu s strategijo znanstvenega sveta ERC ter zagotavlja finančno in znanstveno upravljanje nepovratnih sredstev.

Posebna izvedbena struktura ERC podpira znanstveni svet ERC pri izvajanju vseh njegovih nalog iz člena 7, vključno s pripravo znanstvene strategije, spremljanjem poslovanja ter pregledovanjem in oceno dosežkov ERC ter njegovih dejavnosti ozaveščanja in komuniciranja. Posebna izvedbena struktura ERC zagotavlja tudi dostop do potrebnih dokumentov in podatkov, ki jih ima, ter znanstveni svet ERC redno obvešča o svojih dejavnostih.

Za zagotovitev učinkovite povezave s posebno izvedbeno strukturo ERC na področju strategije in operativnih zadev imata vodstvo znanstvenega sveta ERC in direktor posebne izvedbene strukture ERC redne usklajevalne sestanke.

2. Komisija zagotovi, da posebna izvedbena struktura ERC strogo, učinkovito in s potrebno prožnostjo sledi izključno ciljem in zahtevam ERC. Komisija za izpolnjevanje svojih odgovornosti iz členov 6 in 7 ter iz tega člena v okviru svojih odgovornosti za izvrševanje proračuna:
 - (a) zagotovi neprekinjeno delovanje in obnovo znanstvenega sveta ERC ter podpira stalni identifikacijski odbor za identifikacijo prihodnjih članov znanstvenega sveta ERC;
 - (b) zagotovi neprekinjeno delovanje posebne izvedbene strukture ERC ter prenos nalog in pristojnosti nanjo, pri čemer ustrezno upošteva mnenje znanstvenega sveta ERC;
 - (c) zagotovi, da posebna izvedbena struktura ERC izvaja vse svoje naloge in pristojnosti;
 - (d) imenuje direktorja in člane vodstva posebne izvedbene strukture ERC, pri čemer upošteva mnenje znanstvenega sveta ERC;

- (e) zagotovi pravočasno sprejetje programa dela, stališč o metodologiji za izvajanje in potrebnih izvedbenih pravil, vključno s pravili ERC za oddajo ter vzorcem sporazuma o nepovratnih sredstvih ERC, pri čemer bo upoštevala mnenje znanstvenega sveta ERC;
- (ea) redno in pravočasno obvešča sestavo programskega odbora ERC o izvajanju dejavnosti ERC in se z njim posvetovala o tem;
- (f) kot odgovorna za celotno izvajanje programa spremlja posebno izvedbeno strukturo ERC in ocenjuje uspešnost njenega delovanja.

Člen 9

Ukrepi Marie Skłodowske-Curie

1. Ukrepi Marie Skłodowske-Curie so usmerjeni na raziskave „od spodaj navzgor“ na pobudo raziskovalcev, ki temeljijo izključno na znanstveni odličnosti, za podporo pri poklicnem razvoju ter razvoju spretnosti in mobilnosti, s posebnim poudarkom na raziskovalcih, ki so na začetku svoje poklicne poti, pri tem pa ostajajo odprti za vse faze poklicne poti.
2. Ukrepi Marie Skłodowske-Curie so odprti za katero koli znanstveno področje v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije in Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo. Če se v ustrezno utemeljenih primerih pojavijo posebne potrebe in je na voljo dodatno financiranje, se lahko ukrepi Marie Skłodowske-Curie usmerijo na določene dejavnosti v okviru specifičnih tematskih prednostnih nalog, vrst raziskovalnih in inovacijskih institucij ali geografskih lokacij, da bi se odzvali na spreminjajoče se zahteve in potrebe Unije glede spretnosti, raziskovalnega usposabljanja, poklicnega razvoja in izmenjave znanja, v prizadevanju za strateško avtonomijo Unije.

3. Izvajanje ukrepov Marie Skłodowske-Curie vključuje:

- (a) privlačne pogoje in priložnosti za poklicno napredovanje ter pomoč pri reševanju sistemskih vprašanj nestabilnosti poklicne poti in prekarnosti v raziskovalnem sektorju. V okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie se dejavno podpirajo načela, določena v Evropski listini za raziskovalce, ki spodbujajo pošteno zaposlovanje, pregledne postopke in napredovanje na podlagi dosežkov⁷;
- (c) spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, raznolikosti in vključenosti ter postavljanje visokih standardov glede delovnih pogojev v celotnem Evropskem raziskovalnem prostoru.

Člen 10

Skupno raziskovalno središče

1. Dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča (JRC) dopolnjujejo posredne ukrepe, ki podpirajo dolgoročne cilje politike. Za doseg tega cilja JRC sodeluje z mednarodnimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi deležniki, tudi prek sporazumov o znanstvenem sodelovanju.

Dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča:

- so prožne in se odzivajo na potrebe politike;
- prispevajo k sinergijam z drugimi naložbami EU;
- so usmerjene na naslednja področja:
 - i. znanstvena in tehnična podpora prednostnim nalogam politike Unije, zlasti (vendar ne izključno) tistim, ki so opredeljene v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost, in tistim, ki so opredeljene za dele I, II, III in IV programa Obzorje Evropa;

⁷ PRIPOROČILO SVETA z dne 18. decembra 2023 o evropskem okviru za pritegnitev in ohranjanje talentov na področju raziskav, inovacij in podjetništva v Evropi (C/2023/1640), <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/eng>.

- ii. integracija znanja in vpliv politike;
- iii. teritorialni razvoj in podpora držav članic;
- iv. znanstvena odličnost in mednarodno sodelovanje;
- v. odprta znanost, izmenjava znanja in krepitev zmogljivosti.

Poglavje III

Konkurenčnost in družba

Člen 11

Skupne raziskave in inovacije

1. Skupne raziskovalne in inovacijske dejavnosti iz člena 15 Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] se izvajajo:
 - (-a) za komponento „konkurenčnost“ stebra II v posebnem namenskem sklopu programa dela, sprejetega v skladu s členom 15(1a) Uredbe [Evropski sklad za konkurenčnost]. Te dejavnosti zajemajo raziskovalne in inovacijske dejavnosti iz sklopov politike, opisanih v poglavjih IV do VII Evropskega sklada za konkurenčnost, v skladu s pravili Uredbe XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa];
 - (b) za komponento „družba“ stebra II v programu dela, sprejetem v skladu s členom 4(2). Pri teh raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih se skuša usmerjati družbeno in kulturno preobrazbo ter podpirati z dokazi podprto oblikovanje politik za v prihodnost usmerjene in odporne družbe:
 - (i) ob razumevanju učinkov geopolitičnih sprememb, novih tehnologij, okoljskih, podnebnih in demografskih sprememb ter ob razvoju ukrepov, potrebnih za zagotovitev zdrave, trajnostne in odporne družbe ter teritorialnega upravljanja, ki državljanom nudi blaginjo;

- (ia) ob spodbujanju demokratičnih, kulturno raznolikih, vključujočih, socialno pravičnih, varnih in miroljubnih družb ter ob spodbujanju demokratičnega upravljanja in inovacij na področju javnih storitev;
- (ib) ob ohranjanju evropskih kultur in kulturne dediščine ter ob krepitvi kulturnih in ustvarjalnih sektorjev in industrij.

3. V okviru stebra II tega programa se podpora zagotovi raziskovalnemu in inovacijskemu delu misij EU, vzpostavljenih na podlagi člena 8 Uredbe (EU) 2021/695, vse do leta 2030. Podporo raziskovalnim in inovacijskim dejavnostim v sklopu instrumenta novega evropskega Bauhausa v okviru programa Obzorje Evropa spremljajo ukrepi, namenjeni uvajanju v okviru drugih programov Unije.

Poglavje IV

Inovacije

Člen 12

Odbor Evropskega sveta za inovacije

1. Odbor Evropskega sveta za inovacije (v nadaljnjem besedilu: odbor EIC) bo Komisiji svetoval o:
- (a) splošni strategiji za komponento EIC v okviru dela III „Inovacije“ programa Obzorje Evropa, ob upoštevanju dopolnjevanja z Evropskim skladom za konkurenčnost;
 - (b) programu dela za izvajanje ukrepov EIC, vključno z merili za ocenjevanje predlogov in ustreznim ravnovesjem med različnimi vrstami finančne podpore;
 - (c) prepoznavanju nastajajočih tehnoloških trendov iz portfeljev EIC in strateških portfeljev projektov ob dopolnjevanju in v sinergiji z opazovalnico za nastajajoče tehnologije v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost;

- (d) profilu vodij programov EIC;
 - (e) usklajevanju s svetovalnim odborom za jamstva, finančne instrumente in operacije kombiniranega financiranja Evropskega sklada za konkurenčnost, ustanovljenim v okviru tega sklada.
2. Odbor EIC lahko Komisiji na njeno zahtevo predloži priporočila o:
- (a) kateri koli zadevi, ki lahko z vidika inovacij krepí in spodbuja inovacijske ekosisteme po vsej Evropski uniji, dosežke in učinek ciljev EIC in zmožnost inovativnih podjetij za uvedbo njihovih rešitev;
 - (b) opredelitvi, v sodelovanju z ustreznimi službami Komisije, nacionalnimi in regionalnimi organi ter drugimi zadevnimi subjekti, morebitnih regulativnih ovir, s katerimi se soočajo podjetniki, zlasti tisti, ki so prejeli podporo v okviru EIC;
 - (c) načrtovanju v drugih delih Posebnega programa.
3. Odbor EIC ravna v interesu uresničevanja ciljev EIC. Deluje z integriteto in pošteno ter svoje delo opravlja učinkovito in pregledno.
4. Odbor EIC sestavlja 15 do 20 neodvisnih oseb na visoki ravni iz različnih delov inovacijskega ekosistema Evrope, vključno s podjetniki, vodilnimi v podjetjih, vlagatelji, strokovnjaki za inovacije, menedžerji ter inovativnimi raziskovalci in strokovnjaki za prenos tehnologije. Odbor EIC prispeva k ukrepom obveščanja, njegovi člani pa si prizadevajo za povečanje ugleda blagovne znamke EIC.
5. Člane odbora EIC imenuje Komisija na podlagi javnega razpisa za zbiranje kandidatov ali za prijavo interesa in ob upoštevanju potrebe po uravnoteženosti glede strokovnega znanja, spola, starosti ter geografske in tematske zastopanosti.
6. Njihov mandat je omejen na dve leti in se lahko dvakrat podaljša.

7. Odbor EIC ima predsednika, ki je ugledna javna osebnost, povezana s svetom inovacij, ki ima dokazane izkušnje in dobro razume razvoj inovacij od raziskav do trga in širitve.
8. Predsednik odbora EIC ima status neodvisnega posebnega svetovalca, imenuje pa ga Komisija po preglednem postopku zaposlovanja. Mandat predsednika odbora EIC je omejen na največ štiri leta z možnostjo enkratnega podaljšanja.
9. Predsednik odbora EIC predseduje odboru EIC, pripravlja zasedanja odbora, dodeljuje naloge članom in lahko ustanavlja posebne podskupine. Predsednik odbora EIC zastopa stališča odbora EIC v svetu inovacij in deluje kot sogovornik Komisije.
10. Komisija določi kodeks ravnanja odbora EIC, ki zlasti ureja preprečevanje nasprotja interesov in kršitve zaupnosti. Člani odbora EIC se ob prevzemu funkcije zavežejo k spoštovanju kodeksa ravnanja.
11. Komisija zagotavlja upravno podporo odboru EIC in predsedniku odbora EIC.

Člen 13

Evropski inovacijski ekosistemi

Posebni program bo podpiral:

- (a) vzpostavitev in podporo povezanih vozlišč po vsej Uniji, ki spodbujajo sodelovanje ter raziskovalcem, inovatorjem, zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi omogočajo dostop do virov, partnerjev ter prilagojenega strokovnega znanja in storitev, vključno z naložbenimi priložnostmi, prvimi kupci raziskav in inovacij ter inovativnih rešitev, podjetji, centri za eksperimentiranje, raziskovalno in tehnološko infrastrukturo, navezovanjem stikov in mreženjem, podjetniškimi talenti, usmerjanjem in mentorstvom;

- (b) dejavnosti za razvoj vseevropskih inovacijskih ekosistemov na ključnih tematskih področjih, ki povezujejo in krepijo prednosti in potencialne, ustvarjajo in širijo čezmejne mreže in sodelovanje, pospešujejo pridobivanje znanja in uvajanje tehnologije, podpirajo razvoj inovacijskih in podjetniških spretnosti ter ustanavljanje podjetij v zgodnji fazi kot tudi spodbujajo povezovanje v okviru trikotnika znanja – visokošolsko izobraževanje, raziskave in inovacije ter podjetja – po vsej Uniji. Te dejavnosti vključujejo podporo skupnostim znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT);
- (c) programe za spodbujanje inovativnih MSP, zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi pri širitvi in dostopu do mednarodnih trgov, in sicer s študijami izvedljivosti trga, lokalnih inovacijskih orodij, sodelovanjem na področju raziskav in inovacij, izmenjavo talentov, prilagojenim mentorstvom, dostopom do svetovnih mrež vlagateljev, regulativnimi smernicami, lokalizirano podporo trženju in storitvami mehkega vstopa v ciljnih državah ter za njihovo medsebojno povezanost s povezanimi vozlišči in inovacijskimi ekosistemi;
- (d) druge ukrepe za podporo razvoju inovacijskih ekosistemov in njihovi povezanosti, vključno s študijami, primerjalnimi analizami, vzajemnim učenjem med akterji na področju inovacij ter usklajevanjem nacionalnih in regionalnih inovacijskih politik in strategij, vključno s strategijami pametne specializacije.

Poglavje V

Evropski raziskovalni prostor

Člen 14

Evropski raziskovalni prostor

1. Uresničitev evropskega raziskovalnega prostora je skupno prizadevanje Unije in njenih držav članic. Posebni program pomaga državam članicam ter po potrebi deležnikom in tretjim državam, pridruženim programu, pri doseganju skupno dogovorjenih ciljev in prednostnih nalog, določenih v paktu za raziskave in inovacije v Evropi⁸, s podpiranjem ukrepov, usklajenih s cilji in prednostnimi področji evropskega raziskovalnega prostora, ter s spodbujanjem in ohranjanjem vrednot in načel evropskega raziskovalnega prostora.
2. Instrument za podporo politikam državam članicam in, kot je ustrezno, njihovim regijam v skladu z njihovo notranjo porazdelitvijo pristojnosti na področju raziskav in inovacij ter tretjim državam, pridruženim programu, zagotavlja praktično strokovno podporo pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju reform, ki izboljšujejo kakovost njihovih naložb, politik in sistemov na področju raziskav in inovacij. Prispeva k vzpostavitvi močnejših in učinkovitejših nacionalnih in regionalnih raziskovalnih in inovacijskih sistemov ter trdnjše evropskega raziskovalnega prostora.

⁸ Priporočilo Sveta (EU) 2021/2122 z dne 26. novembra 2021 o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi (UL L 431, 2.12.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

Člen 15

Širitev sodelovanja in spodbujanje odličnosti

Posebni program v okviru komponente „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ podpira resnično integriran in skladen ekosistem raziskav in inovacij v Uniji, pri čemer obravnava prednostna področja pakta za raziskave in inovacije, in sicer z razširjanjem dostopa do odličnosti na področju raziskav in inovacij po vsej Uniji ter dajanjem prednosti strukturnim naložbam in reformam. Razlike med najbolj in manj uspešnimi državami na področju raziskav in inovacij se bodo prek diferenciranega portfelja odpravljalne z dejavnostmi, ki gradijo trdno znanstveno osnovo ter povezujejo akterje in ekosisteme, ter s spodbujanjem strukturnih reform politik na nacionalni in regionalni ravni, katerih cilj so med drugim povečanje privlačnosti raziskovalnih poklicev, internacionalizacija, večja učinkovitost upravljanja in vodenja institucij za raziskave in inovacije ali usklajevanje dejavnosti s pobudami Unije.

Člen 16

Raziskovalna infrastruktura

1. Posebni program podpira zasnovno, razvoj, izgradnjo, obsežno nadgradnjo in povezovanje raziskovalne infrastrukture, ki je v interesu Unije. Olajšuje vseevropski dostop za uporabnike.
2. Dejavnosti v zvezi z raziskovalno infrastrukturo so usmerjene na:
 - (a) razvoj, konsolidacijo in racionalizacijo raziskovalne infrastrukture v Uniji, vključno z usklajevanjem med zmogljivostmi Unije in nacionalnimi zmogljivostmi, ter financiranjem do 20 % stroškov gradnje ali večje nadgradnje pomembnih vrhunskih zmogljivosti;
 - (b) krepitev nadnacionalnega dostopa do raziskovalnih infrastruktur na vseh področjih in v vseh sektorjih ter prilagajanje novim nastajajočim skupnostim uporabnikov, pri čemer sodelovanje presega primarne uporabnike raziskav, vključno z MSP, zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi;
 - (c) zagotavljanje večje odpornosti in trajnostnosti raziskovalne infrastrukture ter sledenje hitremu znanstvenemu in tehnološkemu napredku;

- (d) spodbujanje podatkovne suverenosti in nadaljnjega razvoja mreže najdljivih, dostopnih, interoperabilnih, ponovno uporabljivih in strojno uporabnih raziskovalnih podatkov, tudi z razširitvijo in utrjevanjem evropskega oblaka za odprto znanost kot evropskega raziskovalnega podatkovnega prostora ter spodbujanjem sinergij z evropskimi sektorskimi podatkovnimi prostori;
- (da) sodelovanje in mreženje med raziskovalnimi infrastrukturami, usposabljanje in izpopolnjevanje njihovega osebja, po potrebi skupaj s tehnološkimi infrastrukturami in inovacijskimi ekosistemi;
- (e) okrepitev evropske politike na področju raziskovalne infrastrukture in mednarodnega sodelovanja.

Člen 17

Raziskovalna infrastruktura

1. Posebni program podpira zasnovo, razvoj, gradnjo, večjo nadgradnjo in povezovanje tehnoloških infrastruktur v interesu Unije. Olajšuje vseevropski dostop za uporabnike.
2. Dejavnosti so usmerjene na:
 - (a) razvoj, konsolidacijo in racionalizacijo odporne in trajnostne tehnološke infrastrukture v Uniji, vključno z usklajevanjem med zmogljivostmi Unije ter nacionalnimi in regionalnimi zmogljivostmi, kot tudi financiranjem do 20 % stroškov gradnje ali večje nadgradnje pomembnih vrhunskih zmogljivosti;
 - (b) izboljšanje prepoznavnosti in uporabe storitev tehnološke infrastrukture po vsej Uniji;
 - (c) dostop raziskovalcev, inovatorjev, MSP, zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi do tehnološke infrastrukture po vsej Uniji ter podpora dejavnostim valorizacije za pospešitev uvajanja na trg;

- (d) sodelovanje in mreženje med tehnološkimi infrastrukturami, usposabljanje in izpopolnjevanje njihovega osebja, po potrebi skupaj z raziskovalnimi infrastrukturami in inovacijskimi ekosistemi;
- (e) podpiranje razvoja evropske politike tehnološke infrastrukture.

Člen 17a

Postopek izbora za podporo izgradnji ali večji nadgradnji vrhunske raziskovalne in tehnološke infrastrukture

1. Posebni program lahko podpira stroške gradnje ali večje nadgradnje vseevropskih vrhunskih zmogljivosti na ključnih strateških področjih v skladu z nacionalnimi in regionalnimi programi, ki kar najbolj povečujejo evropsko dodano vrednost. Te infrastrukture se izberejo na podlagi odprtega, preglednega in konkurenčnega postopka ter zagotavljajo trdno politično in finančno zavezanost držav članic, pri čemer se upošteva delo Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture (ESFRI) (in vseh nadaljnjih strateških forumov za tehnološke infrastrukture).
2. Poleg zahtev iz člena 18a(2) Uredbe (EU) XXX [sklic na uredbo o programu Obzorje Evropa] infrastruktura izpolnjuje naslednja merila:
 - (a) dokazi, da so predlagane nove zmogljivosti ključnega pomena in vrhunske, na podlagi:
 - (i) interesa Unije: usklajenega s strateškimi prednostnimi nalogami Unije, ki zahteva znatne skupne naložbe Unije in držav članic zaradi zelenega obsega in področja uporabe ter po potrebi spodbuja druge vire financiranja;
 - (ii) znanstvenih, tehnoloških in/ali industrijskih prednostnih nalog in politik: znatno izboljšanje na ustreznih področjih na evropski in mednarodni ravni;

- (iii) odpravljanja jasno opredeljenih vrzeli v zmogljivostih: dopolnjevanje z drugimi infrastrukturami na ravni Unije, usklajevanje razpoložljivih zmogljivosti in storitev z neobravnavanimi potrebami uporabnikov ter zagotavljanje skladnosti in konsolidacije raziskovalnih in inovacijskih ekosistemov;
- (iv) politike dostopa in zagotovljenih storitev: zagotavljanje učinkovitega dostopa in storitev za raziskovalno in inovacijsko skupnost Unije;
- (b) učinkovito izvajanje novih zmogljivosti v zvezi z:
 - (i-a) dokazi o vrzeli v financiranju, ki je države članice in tržni mehanizmi sami ne morejo odpraviti;
 - (i) upravljanjem in vodenjem;
 - (ii) finančno izvedljivostjo in finančno zavezanostjo, tudi iz zasebnega sektorja;
 - (iii) tehnično izvedljivostjo, trajnostnostjo in učinkovito rabo virov ter podatkovno strategijo.

Merila se podrobneje opredelijo v programu dela.

Poglavje VI

Prehodne in končne določbe

Člen 17b

Strateška svetovalna vloga strateške sestave programskega odbora programa Obzorje Evropa

1. Strateška sestava programskega odbora programa Obzorje Evropa, opredeljenega v členu 18(2), točka (a), poleg svoje vloge kot odbor v smislu Uredbe (EU) 2011/182 svetuje Komisiji in daje priporočila o:
 - (a) splošni strateški usmeritvi in prednostnih nalogah programa Obzorje Evropa ob upoštevanju ciljev iz člena 3 Uredbe [uredba o programu Obzorje Evropa] in procesa iz odstavka 1a;
 - (b) uskladitvi Programa s cilji politike Unije v okviru postopka določanja strateških prednostnih nalog;
 - (c) skladnosti in sinergijah med Programom ter drugimi programi in instrumenti Unije, v prvi vrsti za čim večji učinek in preprečevanje prekrivanja.

Strateška sestava lahko izmenjuje tudi informacije o drugih vprašanjih, povezanih s tem programom.

2. Strateška sestava programskega odbora na svojem prvem sestanku v svoji svetovalni vlogi na predlog Komisije sprejme svoj poslovnik, ki se uporablja, kadar ta sestava deluje v svoji svetovalni vlogi.

3. V svoji svetovalni vlogi se redno sestaja vsaj enkrat letno in dodatno na zahtevo navadne večine držav članic. Komisija skliče sestanke in pripravi dnevni red po posvetovanju s člani strateške sestave v skladu s svetovalnimi nalogami strateške sestave na podlagi te uredbe in v skladu z njenim poslovnikom. Strateška sestava programskega odbora v okviru svoje svetovalne vloge in splošni odbor Evropskega sklada za konkurenčnost v okviru svoje svetovalne vloge organizirata skupne sestanke za obravnavo vprašanj skupnega pomena, zlasti povezanih s komponento „konkurenčnost“ stebra II.
4. Države članice so že v zgodnji fazi vključene v strateško določanje prednostnih nalog programa Obzorje Evropa v skladu z naslednjim postopkom:
- (a) Komisija Odboru za evropski raziskovalni prostor in inovacije (ERAC) zagotovi ustrezne analize, vključno z analizami opazovalnice za nastajajoče tehnologije, poročila o predvidevanju in z dokazi podprte prispevke deležnikov, kakor je primerno.
 - (b) ERAC nato zagotovi strateški prispevek v zvezi s splošnimi strateškimi usmeritvami in prednostnimi nalogami na področju raziskav in inovacij za program Obzorje Evropa.
 - (c) Komisija nasvet odbora ERAC upošteva pri pripravi večletnega strateškega dokumenta programa Obzorje Evropa, ki zajema štiri stebre programa, pri čemer upošteva njihovo posebno naravo. Del večletnega strateškega dokumenta programa Obzorje Evropa o komponenti „konkurenčnost“ stebra II je enak delu večletnega strateškega dokumenta iz člena 13b(4)(iii) uredbe o Evropskem skladu za konkurenčnost o komponenti „konkurenčnost“ stebra II. Ta del večletnega strateškega dokumenta se obravnava na strateških sestankih iz točke (d).

- (d) Strateška sestava v okviru svoje svetovalne vloge in splošni odbor Evropskega sklada za konkurenčnost iz člena 13b uredbe [uredba o Evropskem skladu za konkurenčnost] v okviru svoje svetovalne vloge organizirata skupne seje za obravnavo vprašanj skupnega pomena, povezanih s skupnimi raziskovalnimi in inovacijskimi dejavnostmi, ki se financirajo iz komponente „konkurenčnost“ stebra II.
- (e) Strateška sestava Komisiji ob upoštevanju večletnega strateškega dokumenta programa Obzorje Evropa pred pripravo programov dela zagotovi priporočila o splošni strateški usmeritvi in prednostnih nalogah programa Obzorje Evropa.

Postopek iz točk (a) do (e) se izvede pred pripravo prvih delovnih programov in tri leta po začetku programa.

Člen 18

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Lahko se sestane v naslednjih sestavah glede na teme, ki se bodo obravnavale:

Strateška sestava: strateški pregled in usklajenost izvajanja Posebnega programa po njegovih posameznih področjih dela, vključno z evropskimi partnerstvi;

- ERC;
- ukrepi Marie Skłodowske-Curie,
- Družba;
- EIC in evropski inovacijski ekosistemi,

- Evropski raziskovalni prostor ter širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti;
 - raziskovalna in tehnološka infrastruktura,
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
 4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
 5. Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, če v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.
 - 5a. Kadar odbor v primeru izvedbenih aktov, ki se sprejmejo, ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.
 - 5b. Komisija redno in že od zgodnje faze naprej obvešča odbor o splošnem napredku pri izvajanju Posebnega programa. Še posebej zagotavlja informacije: o posameznih projektih, s katerimi se omogoči spremljanje vsakega predloga od začetka do konca, o izidu posameznih razpisov in izvajanju projektov ter o izvrševanju proračunskih komponent in podkomponent programa Obzorje Evropa.
 6. V skladu z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija, se lahko predstavniki pridruženih tretjih držav ali mednarodnih organizacij kot opazovalci povabijo na sestanke odbora Posebnega programa pod pogoji, določenimi v njegovem poslovniku, ob upoštevanju varnosti in javnega reda Unije ali njenih držav članic.

Člen 19
Razveljavitev

Sklep (EU) št. 764/2021 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 20
Prehodne določbe

1. Ta sklep ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov do njihovega zaključka v skladu s Sklepom (EU) 2021/764/EU, ki se še naprej uporablja za navedene ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za Posebni program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Posebnim programom in ukrepi, sprejetimi v skladu s Sklepom (EU) 2021/764.

Člen 21
Začetek veljavnosti in uporaba

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica
